

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Tempore

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, 1631

De multiplici genere conuiuiorum & de institutione Sabbati, Sermo

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47044](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47044)

T. VI
21

Num. 16.
Esaia 36.
Iudith 9. 11.
Daniel 4.
1. Mach. 15.
2. Mach. 6.
In humilitate
te quomodo
fueris videndum.

Mos imperium contempserunt, nonne terra de gloriis? Absolonem contra patrem suum David insurgentem, quomodo Deus humiliavit? Deinde vide Sennacherib, Holofernem, Nabuchodonosor, Nicanorem, Antiochum & superbissimos quosque, quibus sunt ignominijs & supplicijs detriti. Stare igitur in veritate, vt omnis qui se exalcat, humilietur, & qui se humiliat, exaltetur. Estote igitur filij charissimi viuentes in humilitate, altiora & mensuram vestram quae excedunt, non appetatis. Optetis esse magni, perfecti, sancti & sinceri in oculis Dei, non in oculis hominum. Diligatis sanctitatem, non appetatis magnitudinem. Operate vt inter omnes homines Deum maximè diligatis, vt sitis fidelissimi obedientissimi què eius serui. Et hocideo, vt illi propterea placeatis: non vt prae alijs excellentes sitis aut appareatis. Amat Deus deuotionem, amat feruorem, amat charitatem, non amat singularitatem aut extollentiam. Dominus noster Iesus Christus haec eadem aliaquè cuncta, quae à nobis requirit, nobis quoque largiatur, qui est benedictus in secula, Amen.

SERMO IN EADEM DOMINICA.

De multiplici genere conuiuiorum, & de institutione sabbati.

Euangelij
Luce
institutio
nes pie
quae
sunt.

Cum intrasset Iesus in domum cuiusdam principis pharisaeorum sabbato manducare panem, & ipsi obseruabant eum. Lucæ XIV. Multa sunt quae in hoc nobis Euangelio innuuntur, instruuntia nos ad pietatem. Nam quod Dominus intrat domum principis pharisaeorum manducaturus panem, monstrat non esse illicitum ire ad prandium, cenam seu conuiuium, si tamen illud fuerit honestum & moderatum. Quantum autem Dominus se humiliauerit æmulis suis, ex hoc liquet, quod ad prandium non recusat ire pharisaeorum: eorum scilicet, qui inuidi obseruabant eum. Omnia enim sustinuit propter animas. Est autem nobis occasio hic quaedam dicendi de conuiujs, quae sub multiplici contingunt differentia: quorum quaedam probanda sunt, quaedam vituperanda. Primo enim quaedam sunt conuiuia ex naturali dilectione, cuiusmodi conuiuia permittit exerceri in domibus filiorum suorum sanctus Iob, qui filios suos benedicens, sollicitus erat, ne forte quicquam agerent, quo offenderent Dominum. Et hoc similiter laudatur in parabola de prodigo filio, cui pater ex naturali dilectione paternam instaurauit conuiuium ad gratulandum ex perditione redeunti. Secundum est conuiuium, quod ex benigna exercetur pietate, cuiusmodi sanctus Tobias contribulibus suis ac pauperibus non raro parauit conuiuium. Solus enim ægre manducabat vir religiosus, non ob aliud, nisi vt dona Dei egenis quoque participaret. Et tu relinque magnos diuites, optimates què extra domum tuam. Illi enim in domo sua habent comedere. Qui si tecum prandent, tantum impensarum propter illos absumentur, vnde viginti pauperes alios aut triginta refecisses, ne dicam centum. Nonne dulcius tibi foret, vt eisdem impensis seruatis, imò nullo penitus alio sumptu exhibito, Christum loco diuitum centies tecum haberes in mensa, quam vt ingentem adeo inutiliter in conuiuia profundas pecuniam pro gratia & fauore hominum conquirendo? Sed, inquis, amicitia hominum egeo: non reprehendo. Vt nam pro charitate aut necessitate fierent moderata & licita conuiuia. Sed aliud

Conuiuium
dilectionis
naturalis
quod.
Iob 1.
Lucæ 14.
Conuiuium
pietatis q.
Tob. 2.

Pauperes cur
potius ad
conuiuia
vocandi
sunt quam
diuites.

aliud est conuiuium, pro quo ab hominibus recipis mercedem temporalem, aliud est, quod Christi contemplatione, aliud quod propter homines facis. Vt tamen dixi, honesta moderataque conuiuia non obiurgo: ad alia autem (cuiusmodi Tobias fecit, filioque suo facienda mandauit) etiam hortor & precibus inuito. Cuiusmodi, inquis, sunt? Vt de his, quae cum tua familia, nullis alijs additis impensis, eras manducaturus, impartias simul vni alteri ve peregrino, aut pauperi, aut viris religiosis Deum timentibus, gaudeasque verè & ex animo lateris, Christum te habere in mensa tibi assidentem. Nam Christum certissime habes, si in paupere Christum contemplaris, si Christi amore pauperem pascis, si Christi denique nomine pauperi benefacis. Non te fallere potest veritas, dicens: *Quicquid vni ex minimis meis fecistis, hoc mihi fecistis.* Vtinam assuesceres, vtinam hunc tibi morem induceres, quem sancti quidam Dei amici sibi induxerunt, licet diuites, quo solus prandium nunquam sumeres, ad mensam nunquam sederes, nisi pauperem aliquem virum, quem Dei amore tecum reficias, habeas. Eadem sunt impensæ, idem sumptus, eadem coquendi & parandi opera, quibus Christus reficeretur & seruus. Quamobrem si vis iucunda habere vitæ extrema, hoc consilium amplectere, vt pauperem tecum, cui de cibis tuis impartias, habeas semper in mensa. Tertium est conuiuium, quod ex liberalitate & honesta amicitia offertur, cuiusmodi discipuli duo euntes in Emaus fecerunt Christo. Et hoc quoque laudabile est, vbi offert occasio aut necessitas pro seruanda charitate. Hoc modo non improbantur recreationes ac cœnationes licitæ vicinorum & artificum in diebus festis, vt simul tunc ad nutriendam inter se dilectionem donis Dei reficiantur. Non tamen opus est hic magnis impensis, quia vbi tenuitas est, ibi etiam iuxta hoc sunt epulæ paratæ, ne magis comestatio queratur, quam charitas. Solent enim pauperes suo modo conuiuari, vt vicinus ad vicinum suum, quem sibi parauerat cibum comportet, illeque quam Dominus dedit benedictionem amico ad se venienti apponat. Itaque si absque ebrietate, absque lasciuia & gratuitis impensis honestè de his quæ parauerat sibi comportatis vicini commanducarent, non posset improbari, quia charitas in huiusmodi quandoque læsa redintegraretur fouereturque, ne tanta esset inuidia inter eiusdem artificij professores. Verum, vt dixi, sobria, moderata, atque honesta hæc debent esse conuiuia, non ad detractiones, sed charitatis instaurationem instituta, in quibus Deo non carni, non mundo, nec diabolo seruitur. Quartum est conuiuium, quod ex honore, hoc est, quod animo honorandi exhibetur. Hoc modo Leui Christo exhibuit conuiuium. Huiusmodi conuiuium etiam si homini exhibeatur, licitum est, puta vt quod Apostolus monet, cui honorem, honorem, id est, cui debes exhibere honorem, impendas honorem, modo nihil in hoc sit conuiuium, vnde offendatur Deus. Quintum est conuiuium ex consuetudine, vt fit in nuptijs, vbi coniuges cum gaudio & festiuitate quadam coniunguntur. Hoc conuiuium etiam sanctorum fuit, sicut legitur de iuniore Tobia senioris filio, cui Angelus Raphael, vt Samaritanam Raguelis filiam in vxorem acciperet, persuasit, propterea quod illi ex lege debebatur. Vbi pro viriisque coniunctione narratur con-

Tob. 2. 4.
Christus quomodo ad mensam sit recipiendus.

Matth. 25.

Conuiuium liberalitatis quod. Luc. 14.

Conuiuium honoris quod sit. Marc. 4. Math. 9.

Conuiuium consuetudinis quod. Tob. 7.

T. VI
21

Ioan. 7.
Conuiuium
ostentationis
quod sit.
Liber 7.
Conuiuium
voluptatis
quod sit.
1. Reg. 5.
Luc. 6.
Conuiuium
ambitionis
quod sit.
1. Reg. 1.
Conuiuium
malignitatis
quod.
2. Reg. 17.

Exod. 16.
Sabbatum
vltimo modo
in veteri
testamento,
& alio modo
in nouo ob-
seruatur.

Genes. 1.

Qui ascendit
ad quibus sit
peccatum in
die festo.

Festitates
ad quid insti-
tute & quo-
modo sancti-
ficanda.

uiuium in domo Raguelis seruatum. Huiusmodi autem conuiuia aut solen-
nitates quam non displiceant Christo, quamdiu tamen hæc intra fines suos
sefe continent, palam est ex hoc, quod Christus in nuptijs eiusmodi interfu-
rit conuiuio, vinumq; ex aqua mutauerit. Sextum est conuiuium, quod sit
ex ostentatione magnificentia. Et hoc modo rex Assuerus grande fecit con-
uiuium, vt in Esther legitur. Hoc modo hodie quoque sumptuosa nimis
multa sunt conuiuia, ad ostentationem solam pertinentia. Et hoc conuiu-
um non laudatur in scriptura. Septimum erat conuiuium ex voluptuositate,
quale erat conuiuium Nabal & epulonis diuitis in Euangelio: & hoc
quoque reprehenditur in sacra scriptura. Octauum est conuiuium ambitio-
nis, quod Adonias instante electione regis fecit, inuitatis optimatibus de
curia patris sui Dauid, per quos ad se regnum ducere querebat. Nonum con-
uiuium legitur Absolonis fuisse, quod erat malitia, in quo fratrem suum
occidit Ammon. Ad hoc namque ordinauit conuiuium, vt Ammon ubi tem-
perolentus esset, armatis obrutus occideretur in vltionem Thamar violata
sororis suæ. Hæc quatuor vltima conuiuia fuerunt mala. Priora enim aut
laudata, aut saltem toleranda. Vestrum erit si filij ex his secundum eligere
conuiuium, quo Tobiam imitemini sanctum, eiusque antecessores, patri-
archas sanctos.

Secundum quod in Euangelio nobis innuitur, est de violatione aut ob-
seruantia sabbati. Cuius obseruatio quæ esse debeat vt sciatur, animadu-
tendum de obseruatione sabbati præceptum nobis à Deo esse datum: quod
alio tamen modo in nouo, alio in veteri testamento obseruabatur. In vete-
ri enim testamento erat vt figura Christi quiescentis in sepulchro, & erat
præceptum ceremoniale, quo post sex dies qui mortalibus concessi sunt ad
operandum temporalibusque lucris insistendum, septimam Deus instituit
diem, quæ esset requies & cessatio ab omni labore. Quæ requies, vt dixi, præ-
figurabat requiem Christi post laborem passionis, & post hominis recrea-
tionem in sepulchro quiescentis. Sicut enim sexta feria creatus est homo, ita
rursus sexta feria recreatus, redemptus, renouatusque est homo. Hoc modo
in veteri lege, quantum ad hoc quod ceremoniale erat, transijt vt hoc mo-
do nos non obseruemus sabbatum. Porro quantum ad alium modum per-
tinet, quo est morale præceptum, manet etiam in nouo testamento, quo
iubemur abstinere ab omni opere seruili, vt sunt quæ fatigatione inducunt,
quatenus Deo quis liberè vacare non possit, siue hæc sint in opere naturali,
siue in occupatione terrena: cuiusmodi est negotiatio venditionis, elocatio-
nis, iudicia, quæ sitis pro rebus temporalibus, haustilia, ludi illiciti, & re-
liqua id genus, tam externa, quæ interna alia, quæ animam detinent, ne se ad
Deum leuare possit, nec eidem vacare aut coniungi mente. Ab illis omnibus
est abstinendum. Qui autem non abstinent, à Deo puniuntur, & ferè etiam
in hac vita. Si quidem per inopiam manent miseri, nec prodest eis vllus la-
bor vllus quaestus, vllumve lucrum, quod die quæruat festiua & illicito
modo. Est enim sabbatum maximè in nouo testamento institutum, vt tunc
fortiatus à laboribus homo, & à studijs lucrorum temporalium, tempore il-
lo ad Deum se conuertat, animæ suæ statum expendat, peccata quæ in se re-
pperit, coram Deo plangat, cauendi post hæc peccata voluntatè suam insta-
ret,

ret, h
audi
accep
nim
oper
um in
sabb
serue
alio d
bati
gandi
uari
dant
tur se
qua se
retur
iusti
hoc fi
puta
scrip
nec co
quam
Potest
tem qu
reliqu
nit me
liam f
esse de
nitaten
tur sol
exord
in mor
eduxit
fuit di
dies ef
pro pe
rum su
cunt qu
que mi
cimo,
Hierus
Spiritu
co Chr
honor
bati so
perpet

ret, Dei præcepta, leges & beneplacita inquirat, monita sacra & Dei verbum audiat, missæ & oblationi altaris assistat, Deo se commendet, pro beneficijs acceptis Deo gratias agat. Ad hæc similia quæ alia studia se conuertat. Hæc enim sunt, ad quæ sabbatum, id est, festiuitates sunt ordinatæ. Ab illis igitur operibus, quæ hæc impediunt sancta exercitia, ne fieri possit vt quis cor suum in habitaculum offerat Deo, abstinendum est. Hoc modo sabbatum aut sabbati præceptum perseuerat etiam in nouo testamento. Nam licet non seruetur dies sabbati, seruetur tamen sabbatum, id est, requies & vacatio in alio die, puta in Dominica, quam ne cum Iudejs videamur Iudaizare, in sabbati locum nobis celebrandum instituit Ecclesia, cuius occasione interrogandi sunt hæretici nostri, qui nihil quod Ecclesia instituit, volunt obseruari (quamuis sua faciunt statuta, & eadem obseruanda tradunt, quo ostendant se non esse Ecclesiam, quam non audiendam volunt) nisi sacra cogantur scriptura. Dicant igitur cum ipsi Dominicum diem obseruet nobiscum, qua scripturæ autoritate hæc mutatio facta sit, vt sabbati festiuitas verteret transferretur ve in Dominicam. Quæ scriptura, inquam, præcepit aut iussit hoc fieri? Nonne Ecclesia sine scriptura Spiritu sancto docta tantum hoc fieri iussit? Quod si vnum potuit Ecclesia, aut si vnum Ecclesiæ hoc licuit, puta mutare sabbatum, transferre festiuitatem eius in diem solis absque scriptura, quare Ecclesiæ alia non pari modo quæ secundum Deum sunt, nec contra scripturam pugnant instituere licet? Potest reuera hoc Ecclesia: quam qui non audierit, sit tibi, inquit Christus, sicut ethnicus & publicanus. Potest, inquam, non solum Ecclesia, sed & prælati Ecclesiarum: maxime autem qui est vniuersæ Ecclesiæ pastor, salutaria instituere, cum illi maxime reliquisque pastoribus à Domino dicatur: *Qui vos audit me audit, & qui vos spernit me spernit*. Si quæris quare sabbatum potius in Dominicam quam in aliam sit diem translatum, respondetur, diem illum in signibus operibus Dei esse decoratum. Quamobrem non iniustum fuerit sabbati, in illum solennitatem transferri? Primo namque hac die, quæ apud paganos dies vocabatur solis, Deus creauit cælum & terram. Sumpsit itaque in hac die mundus exordium. Secundo, vt quidam autumant, arca Noe hac die stetit quiescens in montibus Armenia. Tertio, in hac die Dominus populum suum Israel eduxit de Aegypto in manu forti, vt quidam volunt. Quarto, hic primus fuit dies quo manna Deus pluit è cælo escam filiorum Israel. Quinto hic dies est quo ex virgine natus est matre. Sexto eodem die circumcisus est pro peccatis nostris, primo fundens sanguinem. Septimo in illo die signorum suorum fecit initium, aquam in nuptijs mutans in vinum. Octauo, dicunt quidam hoc die Christum quoque baptizatum. Nono, satiauit quinque millia hominum Christus de quinque panibus & duobus piscibus. Decimo, introductus est Dominus Iesus cum honore & ramis palmarum in Hierusalem. Vndecimo, hoc die Christus resurrexit. Duodecimo, hoc die Spiritum sanctum misit. Ob tanta igitur beneficia, quæ nobis in die Dominico Christus exhibuit, ob tanta magnifica opera, quibus hunc diem Christus honorauit, rectè merito quæ in nouo testamento in diem Dominicum sabbati solennitas est translata: quo etiam die resurrectio nostra atque læticia perpetua significatur. Si quæris, quibus operibus vitatur seu transgreditur

NNNN festi-

Sabbatum
cur in Domi-
nicam diem
mutatum sit
in nouo te-
stamento.

Ecclesiæ eius-
que prælati
licitum esse
salutaria in-
stituere.

Matth. 18.
Lucæ 10.
Dominicæ
diei præroga-
tiua singularis
quæ.

Gen. 1.

Gene. 8.

Exod. 12.

Exod. 16.

Lucæ 1.

Ibidem.

Ioan. 1.

Matth. 3.

Ioan. 6.

Matth. 21.

Marc. 16.

Act. 1.

T. VI
21

Festiuitas
quibus operi-
bus vitetur,
& quibus no.
Festiuitates
laboribus
manuū vio-
lari.

festiuitas sabbati aut dominicæ, dicendum est: Primo, labore manuum, propter præceptum quod à seruuili iubet opere abstinendum. Excusatur tamen labor multiplex iuxta sententiam doctorum piorum. Primo si labor fuerit modicus, qui scilicet non diu nec vehementer impedire possit quietem in Deo. Ille enim labor, qui anîmi quietem & spiritus tollit libertatem, interdicitus est à Deo. Secundo si labor fuerit necessarius. Est autem hæc quæ excusat necessitas, quâdo labor operatiove sine rei periculo præueniri aut differri non potest, vt in messe contingit, vbi fruges inuehi necesse est interdum die festiuo. Nam iacentibus segetibus in agro, aut sceno, dum imminet, tempestas, licet, ne periculo exponantur & pereant, in die festo eadem inuehere. Simile hoc obseruatur in vindemia, si frigus ingruerit, & in captura halecum. Pistores quoque, lanij, molitores & coci, quando necessarium est, aut vt aliter prouideri non possit de alimentis hominum, puto excusantur, si in die festo sua faciant officia. Quamuis hæc omnia sint intelligenda, vt festiuitati, quantum potest nihilo minus tribuatur, & quam fieri potest, festo minus derogetur, quo manè scilicet audiatur missa & verbum Dei. Hic colliguntur quoque pharmacopolæ, medici, chirurgici, qui hominem iuant arte medicinæ, nec propterea violatur sabbatum. Quod Christus quoque confirmat, dicens pharisæis in Euangelio hodierno: Cuius vestrum bos aut asinus in foueam cadet, & non extrahet eum die sabbati? Tertio excusari potest labor pietatis, vt si pro pauperibus aretur aut metatur gratis propter Deum purè & non spe vlla remunerationis aut fauoris, nec aliqua affectuione id fiat carnali ac sensuali, sed Dei puro intuitu. Quarto, propter publicam utilitatem, vt si labor tempore fiat quo est necessarius, vt sit tempore obsidionis, & in bellis quando muniri infirma, & reparari lapsa oportet. Quod & Machabæi fecerunt, statuentes pugnam non detrectare in hostes, vbi necesse foret, in die sabbati. Secundo, fit transgressio festiuitatis placitando. Neque enim in festis iudicia debent seruari, cum in his quoque diebus, quando legitima seruantur ieiunia, iudicia & placita sint interdicta. Tertio, transgreditur festiuitas in mercando. Non enim ad quæstum & lucri causa venales debent tunc merces exponi, nec requiri, nisi fortasse quæ alio tempore non possunt inueniri aut haberi, aut quia iam sunt necessaria, vt infirmis & viatoribus contingit, qui eo tempore & loco quo possunt, coguntur emere. Secus est tamen de alimonia hominum, vt supra dictum est, pane, carnibus, vino, quæ post auditum officium diuinum possunt vendi. Quarto, fit transgressio festiuitatis in peccando. Et hoc modo, pro dolor, omnes festiuitates nostræ profanatae sunt, infectæ sunt, Deoque odibiles sunt. Nunquam enim plura sunt peccata, quam in festiuitatibus, peccatum autem præcipuum est, quod requiem & festiuitatem, quam anima debet habere in Deo, prorsus tollit & perimit. Tertium quod nobis hic inuenitur, est benignitas & pronitas Christi ad miserendum. Nam non obstante hoc quod pharisæi iniquè essent Christum iudicaturi, quod illum operaque eius forent calumniaturi, nihilo secius hydropicum hunc curat & abire sinit, malens à pharisæis iniquè iudicari, quam misero non misereri. Quartum est Christi sinceritas arguentis pharisæorum superbiam, arrogantiam & ambitionem, idque cum esset in eorum conuiuium inuitatus: quo ostenditur,

1. Mach. 2.
Placitationi-
bus festum
diè violari.

Mercatura
festum diem
violari.

Peccando fe-
stum diem
violari.

Benignitas
Christi quan-
ta.

Sinceritas
Christi in ar-
guedo.

DOMINICAE XVIII. POST TRINITATEM.

657

ter, quam noluit illis nefarie blandiri. Quintum, eruditio atque consilium de humilitate amplectenda, quo fit ut apud Deum exaltetur, quisquis se humiliaverit. Nec solum apud Deum, sed etiam apud homines humiliantem sequatur gloria. Vestra autem gloria alia non sit quam filij a vobis quaerenda, quam nosse diligereque Christum, eique placere, qui est benedictus in secula, Amen.

Gloriam fugientem sequi.

Gloriam quam sola quaerenda sit.

DOMINICA XVIII. POST DOMINICAM S. Trinitatis, Epistola B. Pauli Apostoli I. Corinth. I.

Gratias ago Deo meo semper pro vobis in gratia Dei, qua data est vobis in Christo Iesu, quia in omnibus divites facti estis in illo, in omni verbo, & in omni scientia, sicut testimonium Christi confirmatum est in vobis: ita ut nihil vobis desit in vlla gratia, expectantibus revelatione Domini nostri Iesu Christi, qui & confirmabit vos usque in finem sine crimine in die adventus Domini nostri Iesu Christi.

PARAPHRASIS IN EANDEM EPISTOLAM.

Si Pauli animus scribentis, & populi ad quem scribit animus conditionesque considerentur, nihil erit mirum, si in eadem epistola Corinthios nunc laudat, nunc vituperat, nunc arguit, nunc obsecrat, omnia pertectans ut proficit, ut vincat, ut triumphet in Christo Iesu. In civitate vnius populi, in plebis vniuersitate possibile non est, quin offendas quod laude, quod nem contra sit reprehensione dignum. Quapropter in hac lectione perfectis quos laudat loquens, paulo post ad imperfectos sermonem conuertit, illos quoque in eadem epistola reprehensurus. Hac, ut dixi, ad eiusdem civitatis populum scribit vnumquemque sibi manifestans, quo vel notatum ac reprehensum, aut laudatum & in bono confirmatum se sentiat. Itaque hic dicit: Gratias ago Deo meo pro vobis, semper exhilaratus in gratia Dei, quae data est vobis. Aut, gratias ago Deo meo pro vobis, propter gratiam quae data est vobis, non in Petro aut in Paulo, sed in Christo Iesu: quia in illo & per illum omnium bonorum donorumque spiritualium divites facti estis. (Nihil enim deest timentibus eum) in omni verbo, hoc est, in dono omnium linguarum: quia & huiusmodi qui hoc donum habebant, inter eos erant. Aut in omni verbo, hoc est, in omni eruditione & exhortatione verbi, quia scitis eum, qui lapsus est, erigere & stabilire verbo Dei, & in omni scientia intellectuque scripturarum sicut testimonium Christi, quo testatus est credentibus dona se vberiora daturum post resurrectionem & ascensionem suam, in vobis confirmatum & impletum est. Aut ita: Vos abundantis verbo & scientia, quo non solum vobis nihil desit in omni scientia, sed etiam alios possitis fulcire confortareque in fide: ita ut testimonium Christi, quod omni homini a vobis id poscenti debetis reddere de fide & spe, quae est vobis in Christo Iesu, adeo in vobis confirmatum est, ut nihil vobis desit in vlla gratia ad vestram salutem, aut ad aliorum aedificationem vobis necessaria. Vobis, inquam, magno desiderio expectantibus revelationem

1. Cor. 13.

Esai. 40.

1. Pet. 3.

